

Socialstyrelsen

VISO-konference

Tema

Forankring af viden på det specialiserede socialområde

Dato

4. december 2018

Sted

Nyborg Strand
Østerøvej 2
5800 Nyborg

Konferencen giver viden til ledere og fagpersoner i kommunale forvaltninger, kommunale, regionale og private tilbud, brugerorganisationer samt handicap- og udsatteråd.

Viden til gavn

VISO Den Nationale Videns- og
Specialrådgivningsorganisation

Program

- 09.00-09.30 Registrering og kaffe
- 09.30-09.40 **Velkomst**
v/Birgitte Anker
Direktør, Socialstyrelsen
- 09.40-09.50 **Forankring af viden på det specialiserede socialområde**
v/Jan Christensen
Kontorchef, VISO, Socialstyrelsen
- 09.50-10.25 **Når gode mennesker handler ondt – tabuet om forræelse**
v/Dorthe Birkmose
Neuropsykolog og forfatter
- 10.25-11.00 **Hvad gør de professionelle, når det tværfaglige samarbejde ikke fungerer?**
v/Janne Seemann
Professor og forskningsleder ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet
- 11.00-11.20 Pause – kaffe og frugt – besøg gerne udstillerområdet
- 11.20-12.10 **8 videnssessioner**
- 1. Motivation og forandring i samarbejde med borgeren**
v/Helene Foss
Selvstændig, Motivation i praksis
 - 2. Vigtigheden af skolegang – også for udsatte børn og unge**
v/Mette Agerskov Smith og Gøye Thorn Svendsen
Center for Børn, Unge og Familie, Socialstyrelsen
 - 3. Socialfaglig kvalitet som løftestang i sagsbehandlingen**
v/Rie Buchardt og Nina Larsen
Fagkonsulenter, VISO, Socialstyrelsen
 - 4. Kontroltab og -støtte i samarbejdet med borgere med udviklingshæmning**
v/Niels Bonnerup
Sødisbakke, VISO-specialist
 - 5. Critical Time Interventionen – en metode, der virker**
v/Martin Sandø og Gráinne C. Stevenson
Center for Handicap og Psykisk Sårbarhed, Socialstyrelsen
 - 6. Den nødvendige tværfaglighed i arbejdet med børn og unge med erhvervet hjerneskade**
v/Lone Fjeldborg
Børnepsykolog, Børneungecenter for Rehabilitering, VISO-specialist
 - 7. Adoption uden samtykke – viden og erfaringer**
v/Dea Thomsen og Mia Jensen
Fagkonsulent, VISO, Socialstyrelsen og adoptionsrådgiver, Lolland Kommune
 - 8. Vidensbaserede indsatser til børn og unge med seksuelle adfærdsproblemer**
v/Mimi Strange og Amalie Strange
Kliniske børnepsykologer, Januscenteret, VISO-specialister

12.10-13.10	Frokost
▶ 12.55-14.10	<p>Videnssession</p> <p>9. Teaterdokumentar: Ultimatum v/Holbæk Teater</p>
13.10-14.00	<p>6 videnssessioner</p> <p>10. Forebyggelse af udadreagerende adfærd blandt voksne med udviklingshæmning v/Bodil Seneca Lie Fagkonsulent, VISO, Socialstyrelsen</p> <p>11. Den økonomiske gevinst ved sociale indsatser v/Tine Hjernø Lesner og Bolette Pedersen Center for Data, Analyse og Metode, Socialstyrelsen</p> <p>12. Inklusion af unge med ADHD og autisme – erfaringer med medtækningsmodellen v/Niels Westh og Kamilla Kobæk Sputnik, VISO-specialister</p> <p>13. Hvordan hjælper vi voksne med senfølger efter seksuelle overgreb? v/Lone Adamsen Psykolog, CSM Midt Nord, VISO-specialist</p> <p>14. Det behandlingskrævende barn anno 2018 – har vi de specialiserede tilbud, vi har brug for? v/ Henriette Misser og Søren Skjødt Gødhavn, VISO-specialist og formanden for Danske Døgninstitutioner</p> <p>15. Hvordan forankres viden på hjerneskadeområdet – de nyeste erfaringer fra praksis v/Rikke Forslund og Sara Holm Neuropsykologer, BOMI, VISO-specialister</p>
14.00-14.25	Pause – kaffe og kage – besøg gerne udstillerområdet
14.25-15.05	<p>DR-dokumentar: Ung med angst v/Andreas Gabrielsen Journalist</p>
15.05-15.35	<p>Når præstationskultur er et livsvilkår v/Søren Østergaard Leder af Center for Ungdomsstudier og forfatter</p>

Oversigt over de tre hovedoplæg

09.50-10.25

Når gode mennesker handler ondt – tabuet om forråelse

Oplægget har fokus på forråelse som en risiko i arbejdet med socialt udsatte og handicappede borgere på samme måde, som stress er en risiko. Både forråelse og stress handler om at blive slidt, men forråelse er en særlig moralsk slitage. Forråelse er et begreb for en udviklingsproces, hvor man gradvist bliver mere og mere rå i arbejdet med mennesker.

Det kan ske i de situationer, hvor fagligheden ikke slår til eller ikke får plads. I afmagtssituationer kan det blive logisk at skælde ud, hæve stemmen, afvise, nedgøre, ignorere og straffe – også for professionelle, der ved bedre. Oplægget vil komme ind på forråelsens forskellige sværhedsgrader: De rå impulser og tanker, de handlinger, der gør ondt på andre samt de bortforklaringer, vi griber til, når vi skal begrunde vores handlinger.

v/Dorthe Birkmose
Neuropsykolog og forfatter

10.25-11.00

Hvad gør de professionelle, når det tværfaglige samarbejde ikke fungerer?

Oplægget tager udgangspunkt i det ofte komplicerede samarbejde i social- og sundhedsvæsenet, som går på tværs af professioner, sektorer og politiske niveauer. Den offentlige sektors kompleksitet er i sig selv et problem, når professionelle skal søge at skabe sammenhængende løsninger for borgerne.

Fokus i oplægget rettes især mod det udførende niveau, hvor de fagprofessionelle arbejder i dag til dag-rutiner og oplever, at deres adfærd og handlinger berører forskellige organisatoriske grænseflader. Oplægget indkredser dels det tværgående samarbejdes "syv plager" og mest dominerende barrierer, dels succesfaktorer og drivkræfter hos de fagprofessionelle, som skaber godt tværgående samarbejde med helhed i opgaveløsningen.

v/Janne Seemann
Professor og forskningsleder ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet

15.05-15.35

Når præstationskultur er et livsvilkår

Præstationskulturen fylder stadig mere i børne- og ungdomslivet. En stadig større andel af elever gør sig bekymringer om eksamener, hvor det er vigtigere at bestå end at forstå. Skolen er dog kun én blandt mange arenaer, hvor børn og unge oplever at skulle præstere. Præstationskulturen gør sig også gældende i forhold til områder som f.eks. kroppen, relationer og sociale medier. Når det ikke lykkedes at top præstere, vendes kritikken i vid udstrækning indad. Det har uheldige konsekvenser, som hos nogle kan være alvorlige.

Oplægget vil med afsæt i en række nye undersøgelser af børne- og ungdomslivet give en række bud på, hvordan man som fagperson kan hjælpe børn og unge med at navigere mere kompetent i den præstationskultur, som de oplever som et livsvilkår.

v/Søren Østergaard
Leder af Center for Ungdomsstudier og forfatter

Oversigt over de 15 videnssessioner

1. Motivation og forandring i samarbejde med borgeren

I denne videnssession præsenteres en metode til, hvordan man på en simpel måde kan understøtte borgerens motivation til forandring. Udgangspunktet er den evidensbaserede metode 'Motivational Interviewing' (MI) eller på dansk "Den Motiverende Samtale". Metoden og begrebet motivation vil kort blive introduceret og gennemgået.

Der vil også være en præsentation af enkelte værktøjer, der fremmer motivation, og mulighed for at prøve værktøjerne af. Det er derfor en videnssession, hvor man vil være aktivt involveret og har mulighed for at afprøve små justeringer i sit sprogbrug, så man kan lære at kommunikere på en måde, der i højere grad kan motivere borgeren til at skabe forandringer i eget liv.

V/Helene Foss
Selvstændig, Motivation i praksis

2. Vigtigheden af skolegang – også for udsatte børn og unge

Der sættes spot på, hvorfor og hvordan arbejdet med skolegang er vigtigt for børn og unge – også når vi taler om sociale indsatser. Videnssessionen vil give et indblik i viden på området og samtidig sætte fokus på koblingen mellem skolegang og en tidlig forebyggende indsats.

Undervejs præsenteres konkrete skoleunderstøttende indsatser, som netop nu afprøves i en række kommuner og indsatser, der har været implementeret over en årrække. Vi kommer rundt om både lavintensive indsatser, som relativt enkelt kan implementeres, og større sammenhængende indsatser, der omfatter strategiske ændringer. I forlængelse heraf vil der blive dykket ned i de kommunale erfaringer med indsatserne og de opnåede resultater og delresultater.

v/ Mette Agerskov Smith og Gøye Thorn Svendsen
Center for Børn, Unge og Familie, Socialstyrelsen

3. Socialfaglig kvalitet som løftestang i sagsbehandlingen

Hvad er god socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen, og hvordan kan den understøtte en større helhedsorientering i den samlede sagsbehandling? Udgangspunktet i denne videnssession er de første erfaringer med VISOs nye rådgivningsydelse, der skal styrke kvaliteten i kommunernes sagsbehandling.

Ydelsen bygger på fire pejlemærker for god socialfaglig kvalitet: Inddragelse, faglig udredning, rette indsats og opfølgning. Videnssessionen vil pege på, hvordan et socialfagligt fokus kan understøtte en større kvalitet og effektivitet i den daglige sagsbehandling, og give et indblik i, hvordan VISOs rådgivningsydelse kan være relevant, hvis man til daglig arbejder som myndighedssagsbehandler eller som faglig leder for et sagsbehandlingsteam.

v/Rie Buchardt og Nina Larsen
VISO, Socialstyrelsen

4. Kontroltab og -støtte i samarbejde med borgere med udviklingshæmning

Når et botilbud ønsker rådgivning eller udredning fra VISO i forhold til personer med udviklingshæmning, handler problemet umiddelbart ofte om udadreagerende adfærd, resignation, tilknytningsforstyrrelser osv. Men bag alle disse tilstande ligger oplevelsen af at miste fokus, miste sikkerhed, miste balance og sammenfattende – at miste kontrol!

Denne videnssession handler om, hvordan man som fagperson kan anvende begreber som kontroltab, kontrolstøtte og kontrolfunktioner på en positiv måde. Det gør man ved at italesætte kontrol dels som en grundlæggende menneskelig nødvendighed, dels som noget, man kan få igen ved at øve sig.

Forudsætningen er, at man som støtteperson kan identificere, hvad det er, der kompromitterer personens kontrolfunktioner.

v/Niels Bonnerup
Sødisbakke, VISO-specialist

5. Critical Time Intervention – en metode der virker

Denne videnssession handler om brugen og forankringen af den evidensbaserede metode Critical Time Intervention. Metoden har vist sig at have god effekt i forhold til en lang række målgrupper på det sociale voksenområde.

Der ses en positiv udvikling hos borgerne, og medarbejderne oplever en større faglighed i arbejdet. Endelig har metoden vist sig at være omkostningseffektiv og i nogle tilfælde billigere end en traditionel bostøtteindsats.

På videnssessionen vil der være fokus på erfaringerne med CTI i de sociale indsatser, effekten for borgerne og de centrale opmærksomhedspunkter i forhold til at kunne forankre metoden.

v/Martin Sandø og Gráinne C. Stevenson
Center for Handicap og Psykisk Sårbarhed, Socialstyrelsen

6. Den nødvendige tværfaglighed i arbejdet med børn og unge med erhvervet hjerneskade

Videnssessionen viser, hvorfor en erhvervet hjerneskade hos et barn eller en ung kræver et tværfagligt fokus, og beskriver erfaringer med at arbejde i interdisciplinære teams.

Den tværfaglige indsats er rettet mod alt fra hjernerystelse til svær erhvervet hjerneskade. I videnssessionen fokuseres der på, hvilken betydning tværfagligheden har i en udredning og i neurorehabiliteringen. Vi kommer også ind på, hvordan man bedst mulig understøtter et barn eller en ung med en erhvervet skade i en hjerne under udvikling, hvad man skal være særligt opmærksom på, og hvad der ifølge forskningen er det væsentligste for at understøtte og hjælpe barnet og familien.

v/Lone Fjeldborg
Børnepsykolog, Børneungecenter for Rehabilitering, VISO-specialist

7. Adoption uden samtykke – viden og erfaringer

Adoption uden samtykke er et kompliceret felt, som vedrører flere lovområder og involverer mange aktører. Det er også et felt, hvor der endnu ikke er stor erfaring. VISO præsenterer de første tre års erfaring med rådgivning til landets kommuner i sager om adoption uden samtykke. Præsentationen tager afsæt i en netop publiceret videns- og erfaringsopsamling, der bl.a. baserer sig på interviews med over 25 af landets kommuner om deres oplevelser med adoption uden samtykke og VISOs rådgivning på området. VISO beskriver bl.a. karakteristika ved sagerne og i samråd med adoptionsrådgiver fra Lolland Kommune Mia Jensen, lægges op til drøftelse af typiske udfordringer og dilemmaer i arbejdet samt videreformidling af gode erfaringer og anbefalinger til kommunernes praksis på området.

v/Dea Thomsen og Mia Jensen
Fagkonsulent, VISO, Socialstyrelsen og adoptionsrådgiver, Lolland Kommune

8. Vidensbaserede indsatser i forhold til børn og unge med seksuelle adfærdsproblemer

Hvor går grænsen for, hvornår der er tale om seksuelt bekymrende adfærd hos børn og unge? Denne videnssession har fokus på, hvad vi ved om bekymrende seksuel adfærd hos børn og unge, og hvordan der kan skelnes mellem normativ og bekymrende seksuel adfærd. Vi præsenterer vidensbaserede indsatser til forebyggelse og opsporing og fortæller, hvordan man som praktiker kan arbejde med indsatserne.

v/Mimi og Amalie Strange
Kliniske psykologer, Januscenteret, VISO specialist

9. Ultimatum - en stærk teaterdokumentar om alkoholmisbrug i familien

I teaterdokumentaren Ultimatum står far og datter på scenen for at fortælle den hudløst ærlige beretning om et liv og en familie, der gik i stykker. Men også en familie, der har fundet livet og hinanden igen – på grund af et ultimatum...

“Jeg tømte mine egne børns sparebøsser og hævdede deres børneopsparinger. Jeg kunne ikke engang glæde mig sammen med mine børn juleaften. Det eneste, jeg gik op i, var at komme på lokum og tage en bane kokain.”

Det er nu fjorten år siden, at Henrik Halby stoppede sit misbrug. Han var afhængig af alkohol og hårde stoffer. En afhængighed, der ødelagde ikke bare en voksen mand, men en familie og relationer til venner og kolleger. Med flere selvmordsforsøg kunne historien være endt brat, hvis ikke det var for et brev. Et brev fra hans egen datter. En teaterdokumentar om den usminkede virkelighed – helt uden fiktion.

v/Holbæk Teater

10. Forebyggelse af udadreagerende adfærd blandt voksne med udviklingshæmning

VISO udarbejder i samarbejde med VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for velfærd rapporten Udviklingshæmning og udadreagerende adfærd blandt voksne. Rapporten tager blandt andet udgangspunkt i et internationalt litteraturstudie og interviews med VISO-specialister.

På videnssessionen præsenteres viden fra rapporten om, hvad der virker, og eksempler på, hvordan man kan forebygge udadreagerende adfærd blandt voksne med udviklingshæmning. Der gives også et indblik i de problemstillinger, VISO-specialisterne ofte skal forholde sig til, ligesom der gives eksempler på en række af de metoder, deres rådgivning er baseret på, og nogle af deres anbefalinger til ledere og medarbejdere.

v/Bodil Seneca Lie
Fagkonsulent, VISO, Socialstyrelsen

11. Den økonomiske gevinst ved sociale indsatser

Den socialøkonomiske investeringsmodel, SØM, er et beregningsværktøj, hvormed man kan beregne, hvordan en social indsats påvirker den offentlige økonomi i en kortere eller længere periode. SØM er primært målrettet kommunerne, men kan bruges af alle, som ønsker viden om de økonomiske konsekvenser ved sociale indsatser.

Den første version af SØM blev offentliggjort i januar 2018 og er udviklet til voksenområdet, men udvides i efteråret 2018 til børn- og ungeområdet. På videnssessionen præsenteres SØMs baggrund og indhold, og der vil blive brugt cases og eksempler til at illustrere, hvordan modellen kan bruges i praksis.

v/Tine Hjernø Lesner og Bolette Pedersen
Center for Data, Analyse og Metode, Socialstyrelsen

12. Inklusion af unge med ADHD og Autisme – erfaringer med medtækningsmodellen

På denne videnssession sættes der spot på, hvordan faglighed kan genopdages i det, vi kan og gør i forvejen. Afsættet er det pædagogiske arbejde med unge med ADHD og autisme. Begrebet hverdagsvidens vil blive introduceret med fokus på praksisredskaber i forhold til mål. I den forbindelse er medtænkning et helt central begreb, ikke mindst i samarbejdet mellem elev og underviser.

Videnssessionen kommer også ind på den faglige relation, der er i spil i en læringskontekst. Sputnik har gode erfaringer med Medtækningsmodellen inden for rammen af det inkluderende læringsperspektiv.

v/Niels Westh og Kamilla Kobæk
Sputnik, VISO-specialister

13. Hvordan hjælper vi voksne med senfølger af seksuelle overgreb

At blive misbrugt seksuelt er svært traumatiserende og forstyrrende for et barns normale udvikling. Misbruget sker typisk i tilknytningsrelationer og står ofte på over en årrække.

Seksuelt misbrug i barndommen er tæt forbundet med udvikling af psykopatologi i voksenlivet, f.eks. kompleks PTSD, angst, depression, selvskade, misbrug og selvmordsrisiko. Derudover er der en forhøjet risiko for voldtægt og andre overgreb i voksenlivet (reviktimisering).

Den brede vifte af senfølger indebærer, at mange forskellige grupper af fagfolk kan komme i kontakt med sårbare og udsatte voksne, der har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen. Det bliver afgørende for den professionelle indsats, som disse fagpersoner skal yde, at de har viden om senfølger og forståelse for, hvordan man håndterer kontakten og hjælper målgruppen.

v/Lone Adamsen
Psykolog, CSM Midt Nord, VISO-specialist

14. Det behandlingskrævende barn anno 2018 – har vi de specialiserede tilbud, vi har brug for?

Videnssessionen vil tage udgangspunkt i de tendenser og udfordringer, vi ser hos de børn, der døgnanbringes i disse år, og deres behov for støtte og behandling. Har vi de specialiserede tilbud, vi har brug for?

Der stilles krav om ikke bare en øget faglighed på området, men også om at kunne organisere de nødvendige løsninger. Nogle kommuner har svært ved at leve op til deres forpligtelser i forhold til at sikre de nødvendige tilbud til udsatte børn og unge. Videnssessionen søger at give relevante bud på, hvordan vi sikrer den nødvendige specialiserede viden til at imødekomme de anbragte børns behandlingsbehov, og hvilke alternative måder man kan organisere sig på, som både er fagligt og økonomisk forsvarlige.

v/Henriette Misser og Søren Skjødt
Godhavn, VISO-specialist og formand for Danske Døgninstitutioner

15. Hvordan forankres viden på hjerneskadeområdet – de nyeste erfaringer fra praksis

I denne videnssession sættes der fokus på specialiseret rådgivning af personale omkring hjerneskaderamte. Der tages udgangspunkt i udadreagerende adfærd, som ofte opleves som en del af problemstillingen. Vi dykker ned i erfaringer fra praksis og ser på, hvordan der skabes forandring hos personalet og for den ramte, og hvordan der sikres forankring af ny viden og nye metoder i praksis.

Vi fortæller om rådgivningsprocessen og erfaringer fra VISO-forløb og vil demonstrere konkrete redskaber til at øge faglig refleksion og tydeliggøre handlemuligheder for personalet. Vi vil også drøfte, hvordan ny viden og virksomme tiltag spredes og forankres i organisationen.

v/ Rikke Forslund og Sara Holm
Neuropsykologer, BOMI, VISO-specialister